ŠVIESA

JORNAL LITUANO
„Šviesa--Luz"
Orgão de Communidade Lituana de SÃO JOSÉ

Redakcija ir Administracija: MATRIZ DE SANTO ANTONIO DO PARY
Telefonas 2-6252.
Caixa Postal. 4-118.

Atsakomasis Redaktorius
Jesus Saborido Montanés

METAI V | SÃO PAULO, 1939 M., FEVEREIRO - VASARIO 25 D. | Nr. 8 (179)

Brazilijos lietuvių Kolonijos jungtinis choras

Garbingi Kolonijos dainininkai: L.R.K. Bendruomenės, "Ryto", "Vyčių" ir "Vilties" Chorai su savo mokytojais p. p. J. Stankūnu ir F. Girdausku priešaky, susijungę į bendrą Chorą, sekmingai koncertavo per B.L.O. Centro surengtą Lietuvos Nepriklausomybės Minėjimą, vasario 11 dieną.

Rinks Popiežių

Popiežiui mirus, kardinolai (kurių negali būti, daugiau kaip 72), iš viso pasaulio renkasi Romon rinkti naujo Popiežiaus. Suvažiavimui kardinolų skirtą 18 dienų. Susirinkus anksčiau rinkimai pradedami anksčiau. Prieš rinkimus visi kardinolai su tąm tikromis apeigomis prisaikdinami, kad popiežiaus rinkimo metu laikysis Bažnyčios nustatytos tvarkos. Balsavimas būna slaptas. Rinkimų metų kardinolai apgyvendinami paskiruose kambariuose Su nieku negali kalbėtis. Taip gi negauna jokių laikraščių ir laiškų. Balsavimas vyksta kortelėmis. Ant kortelės užrašoma pavardė ir vardas to kardinolo, kurį norį išrinkti popiežiumi. Balsus skaito speciali komisija. Būti išrinktam popiežium reikia gauti du trečdalių rinkimuose dalyvaujančių balsų. Ir kol reikiamo skaičiaus negauną kuris nors iš kardinolų, rinkimai būna kartojami.

Popiežiaus Pijaus XI įpėdinio rinkimai prasidės 1 d. kovo, trečiadienį Ką išrinks, nors laikraščiai ir spėja, tačiau sunku pasakyti. Atsitinka, kad neretai tą išrenka, apie kurį nieks nekalbėjo. Iš italų kardinolų pirmoj eilėj minimas vardas kardinolo Pacelli, Popiežiaus valstybės sekretoriaus (užsienio reikalų ministerio), kuris yra vienas gabiausių politikų. Minima dar Florencijos, Milano ir kiti italų kardinolai. Iš ne italų pirmoj eilėj figuruoja Portugalijos, Argentinos, Prancūzijos kardinolai. Tai yis kalbama apie galimumus vienam iš šių kardinolų užimti Bažnyčios vyriausio kunigaikščio sostą... O kas tikrai bus išrinktas, reik tikėtis, kad kitam «Sviesos» nr. galėsim paskelbti, nes gal bus jau žinomi rinkimų daviniai.

Svečiai iš Šiaurės Amerikos

Penktadienį iš Rio de Janeiro atvyko į São Paulo trys lietuviai kunigai, kurie iš Siaurės Amerikos vyksta į Argentinos lietuvių koloniją pastoracinio darbo dirbti. Tai Tėvai Marijonai: Kun. Jonas Jakaitis, provincijolas, kun. Antanas Andriušis, kun. Kaz. Vengras.

L. R. K. Bendruomenė Gerbiamiems Svečiams rengia susipažinimo subuvimą Sv. Juozapo mokyklos salėje šį penktadienį, vasario mėn. 24 d. 8 val. vakaro. Į Santos išvyksta šeštadienį.

AMERIKA NEGALĖSIANTI PADĖTI

Vokiečių spauda rašo, kad Prancūzija su Anglija labai klystančios, manydamos, kad karo atveju Siaurės Amerika galėsianti ateiti joms pagalbon. To niekad nebūsią. Jau praėję tie laikai, kai amerikonai vežė savo kareivius į Europą. Pro vokiečių povandeninių laivų blokadą joks amerikiečių laivas nepralįsiąs. O Vokietijos ir Italijos kareiviai ir jų apginklavimas yra daug geresni, negu anglų ir prancūzų. Karą laimėsianti Vokietija. — Taip pranašauja vokiečių spauda.

O gal ir tiesa, ką jie rašo. Dabartiniai anglų su prancūzais nusileidimai aiškiai išduoda jų silpnumą ir būsimojo karo baimę.

«DEMOKRATIJOS IR LAISVĖS SIMBOLIS»

Pasaulinio žydų kongreso Londone atidarymo proga pirmininkaujantis tam kongresui rabinas Perlzweig Jungtinių Amerikos valstybių prezidentą Rooseveltą pavadino gyvu demokratijos ir laisvės simboliu, kuris nenusilenkė jėgai ir jos nepriėmė, pasipriešindamas iš diktatūrų kylančiai barbarijai.

VENGRIJA PRISIDĖJO

Vengrija prisidėjo prie antikomunistinio pakto, kurio signatarais yra Vokietija, Italija ir Japonija. Kalbama, kad tarp antikomunistinio paktó valstybių esanti karinė sąjunga nukreipta prieš Sovietų Rusiją. Tuo būdu į šią sąjungą būtų įtraukta ir vengrų armija

Užsienių spaudoje buvo pasklidę gandų apie Hitlerio planus Pabaltyjy. Esą, Hitleris norįs sudaryti tvirtą užtvarą prieš Sovietų Rusija. Iš dabartinių keturių Pabaltijo valstybių Hitleris projektuojąs padaryti dvi: Suomiją ir Lietuvą. Suomiams atiduotų estus ir pridėtų Sovietų teritorijoje gyvenančias giminingas mongolų tautelės. Lietuvai tektų Latvija, Vilniaus kraštas, Gudija. Cia susidarytų 14 milijonų gyvetonjų. Nauja valstybė būtų vokiečių įtakoj. Aišku, tai fantazija.

ISPANIJOJE

Pereitą savaitę nieko naujo Ispanijoje neįvyko. Nacionalistų lėktuvai bombardavo Valencija ir Alicantę, norėdami sunaikinti karo medžiagos ir gazolino atsargas.

Prancūzija buvo nusiuntusi savo senatorių Berardi į Burgos,kad jis išgautų iš Franco pažadą, jog nebus baudžiami vyriausybinėnkų vadai. Tada Prancūzija su Anglija pripažintų nacionalistų vyriausybę, vyriausybininkai pasiduotų. Gen. Franco su tuo nesutiko, pareikšdamas, kad visi, kurie paredė žiaurumo ir žudė civilius gyventojus bus atiduoti kariuomenės teismui. Derybos nutrūko. Franco gabena iš šiaurės fronto 350.000 karių į vidurinę Ispaniją ir ateinančios savaitės pradžioje žada pulti Barceloną.

Šią savaitę dar 7 valstybės pripažino Franco vyriausybę. Dabar jau 30 valstybių palaiko su juo santykius. Vyriausybininkų eilėse yra dvi nuomonės: ministeris pirmininkas ir seimo pirmininkas reikalauja karą vesti iki galo, o prezidentas Azana likęs pasiduoti be jokių sąlygų. Kaip bus išspręstas paskutinės Ispanijos naminio karo etapas, nežinia. Viena aišku, kad vyriausybinin kams nebeliko jokios vilties laimėti.

Lietuvos vokiečių reikalavimai

Ligi šiol Lietuvos vyriausybei reikalavimus patiekdavo tik Klaipėdos Krašto hitlerininkai. Dabar šia mada jau užsikrėtė ir kitos Lietuvos dalies vokiečiai. Užsienių spauda praneša, kad Lietuvoje gyvenantieji vokiečiai įteikė Lietuvos vyriausybei memorandumą, kuriame reikalauja įsteigti daugiau vokiečiams mokyklų, leisti organizuotis pagal nacionalsocializmo mokslą, dėvėti hitlerininkų uniformą ir t. t.

Tai šitaip Lietuvos vokiečiai atsilygina mūsų vyriausybei už tas laisves, kurių jie Lietuvoje turi ir už gardžia Lietuvos duoną ir riebius lašinius. Vilkas vis į girią žiūri. Yra tikras nesusipratimas, kad šių faktų akivaizdoje leidžiama užimti aukštas vietas mūsų administracijoje ir, kas dar liūdniau, kariuomenėje.

Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centras

Triumfališkai Minėjo Lietuvos Nepriklausomybę

Tūkstantinė minia nesutelpa salėje. — Aukšti svečiai iš Rio de Janeiro. — Abudu Konsulai B. L. O. Centro surengtose iškilmėse. — Iškilmių kalbos ir keturių chorų koncertas. — Pirma karta Pietų Amerikoje tokia šventė. — Dar kartą visi pamatė: B. L. O. Centras — tai Kolonija. DULR-o agentai pastatyti prieš įvykusį faktą. — Kas toliau.

(Tąsa iš 7 nr.)

Jau esame trumpai pažymėję, kad šių metų Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas mūsų Kolonijos gyvenime buvo tikrai istorinis įvykis. To orumo jam ypatingai suteikė Brazilijos lietuvių chorai, pirmą kartą kolonijos gyvenime davę tokį įspūdingą, žavų, aukštai meniškai vertingą lietuviškosios dainos koncertą. Ispūdis buvo ne įsivaizduojamai gražus ir kilnus; galės daug dienų nutekėti į praeitį, o tas įspūdis liks gyvas ir nemirštamas kiekvieno dalyvio atmintyje. Apie tą koncertą, kuris sudaré antrąją minėjimo dalį, mes pakalbėsime kiek plačiau.

Lietuva — dainų šalis. Žilųjų amžių glūdumose, kol tik siekią istorijos pėdsakai, lietuvis buvo žinomas visiems jo kaimynams, kaip didis dainos mėgėjas. Ar sunkų darbą dirbdamas, ar žvėris medžiodamas, ar į karą traukdamas lietuvis vis dainą dainuodavo. Jokia kita tauta neturi tiek dainų, kiek mūsoji. Kiekvienam gyvenimo reikalui, kiekvienam darbui ar iškilmei nežinomas, lietuvis poetas — kanklininkas sudėjo aibes dainų. Daug jų užmiršo vėlesnėsės kartos, bet daug tūkstančių jų išliko, eidamos iš lūpų į lūpas, iš kartų į kartas. Iš tų, mus pasiekusių, dainų mes gauname supratimo apie musų protėvių pilko kasdienio gyvenimo darbus ir rūpesčius, apie jų širdies skausmą ir džiaugsmą, apie visos tautos siekimus ir laimėjimus. Daina — visos mūsų praeities gyvenimo veidrodis. Ji — nemirštamoji kalba, mums pasakojanti nuostabią praeities pasaką mus pagaunanti ir uždeganti, ilstančius padrąsinanti, kenčiančią krūtinę paguodžianti, jautrią širdį pagraudenanti. Nuostabi, burtų kupina, savaip artima ir žavingą ta lietuvio širdies pasaką, — daina!

I tolimąją atogrąžų Braziliją atklydo tūkstančiai mūsų tautiečių iš senosios Tėvynės. Geresnio gyvenimo sąlygų ieškoti ar kitų aplinkybių verčiami. Nieko, beveik nieko jie nepasiėmė su savim iš medžiaginių gėrybių. Bet už tat jie pasiėmė brangų tėvų palikimą — savo senąją gražiąją kalbą ir Tėviškės dainas. Ar į fazendų vargą patekęs ar šalia dūzgiančios mašinos fabrike stovėdamas, lietuvis niūniavo iš naujo jo nuotaiką geriau atatinkančią dainą. Svetimos negrų melodijos liko jam tolimos ir nepagavo jo lietuviškos širdies. Jose nerado jis to tyro ilgesio, to švelnaus lyrinio romantizmo, kvapių pūsynų čsimo nė pavasario vėjelio dvelksmo. Jose nerado nieko, kas būtų lietuviškai krūtinei suprantama. Ir lietuvis visa savo dvasios jėga veržėsi ir tebesiveržia prie Tėviškės dainų.

Ir va, ką mes matome savo Kolonijoje: šiuo metu čia yra keturi lietuviškojo jaunimo chorai. Tai džiugingas reiškinys. Tai auksinės raidės, kuriomis susipratęs jaunimas įamžina savo vardą į kolonijos istorijos lapus. Agi, daug mieliau jam būtų grįžus iš fabriko pailsėti ar su draugais praleisti vieną kitą valandėlę luoslaikio. Bet ne! Vidinis balsas jį traukia prie kilnesnių dalykų, jį traukia prie dainos ir tuomet, kai kiti poilsio eina, jis skuba į choro bandymus, kad ten, kartais ligi išnaktų, prakaituotų su gaidomis.

Iš to, kas aukščiau pasakyta, aišku, jog mūsų chorai yra grynai idėjinio darbo vaisius. Be pačių choristų aukos, chorų klestėjimu daug rūpinasi visos žymiausios Kolonijos organizacijos, kurios ėmėsi iniciatyvos juos organizuoti ir nuolat dainos entuziazmą juose stengiasi palaikyti. Tai L. R. K. Bendruomenė, L. M. M. R. «Rytas», L. J. S. B. «Vyčiai» ir L. J. S. «Viltis». Tai yra išeivių lietuvių organizacijos, atliekančios kolonijos gyvenime didžiulį darbą. Tas darbas dar tuo reikšmingesnis, kad apmokami Lietuvos Iždo ir speciališlai atsiųsti Kolonijos naudai iš Tėvynės inteligentai **nė prie vienos pačių išeivių sukurtos organizacijos darbo nesideda, bet dar nuolat tam darbui kenkia.**

Visai atskirai tenką pažyméti muzikų: J. Stankūno ir mok. Felikso Girgausko nuopelnai dainos menui. Tai du tylūs, bet niekad nepailstą kultūros darbininkai. Muz. J. Stankūnas veda šiuo metu tris chorus ir turi aibes kitų pareigų. Už šį darbą gauna tokį kuklų atlyginimą, kurio neužtenka su šeima pragyventi. **Tai yra kiekvienam aki rėžianti neteisybė**

Tie, nuo kurių pareina kolonijos reikalai šiaip ar kitaip tvarkyti, turėtų jau kartą suprasti, kad yra neteisinga mokėti atlyginimas už darbą tam, kuris jo nedirba, o numesti trumpinial tam, kuris atsikvėpti nuo darbo gausybės neturi kada. Ta pati neteisybė kartojama ir su mok. F. Girdausku, dirbančiu visiškai veltui. Vien dėl to, kad jis, vienintelis iš visų DULR-o žmonių išdrįso eiti dirbti kultūros darbo į kolonijos jaunimą, buvo nuo to jaunimo sąmoningai atskiras «tarnybos labui» Niekas šiandien negali suprasti, koks «tarnybos labas» gali to reikalauti Tai tyčiomis, pagal iš anksto sugalvotą planą, slopinimas ir tramdymas lietuvybės apraiškos. Tai baisi lietuviškųjų reikalų išdavystė, dirbama juodos, bet gerai užmaskuotos, lietuviškos rankos

Už tatai šiedviem kultūros darbininkam visos Kolonijos nuoširdi padėka. Jie yra didžiausi suklestėjusios dainos kaltininkai. Jie pasiaukojimo ir tauraus lietuviškumo pavyzdžiai. Sutinkamos kliūtys, kurias visi mato ir dėl kurių visi geros valios lietuviai piktinasi, duoda tikro heroizmo atspalvį jų darbui. Tas darbas nemirs, o išliks gyvas tol, kol plaks čia bent viena lietuviška širdis. Nes jis toks gražus, didingas, būtinas, nors sunkus. Jis sužavėjo Koloniją per Nepriklausomybės šventę ir neišdildomo įspūdžio paliko Daugelio dvasioje užkūrė naują galingą lietuviškumo ugnį, kuri tenai daugiau neišblės.

Peržvelkime bent trumpai lietuviškos dainos triumfą Nepriklausomybės šventėj.

Visi keturi chorai dainavo atskirai po dvi dainas, ir visus publika vertė kartoti. Tas jau įrodo aukštą meninį chorų lygį. "Ryto" choro "Jau slavai sukilo" dėl savo drąsios, ugningos nuotaikos, "Vilties" "Mūsų dirva" dėl idėjinio nuoširdumo, "Vyčių" "Aras" dėl savo nepaprastai švelnaus lyrizmo ir simbolikos, o Bendruomenės "Pavasarėlis" dėl maestriško jėgos ir švelnumo suderinimo buvo bisuoti. Tai davė tikro meninio pasigėrėjimo visiems dalyviams.

Tačiau visas lietuviškos dainos grožis suspindėjo tik iš jungtinio choro. Pusantro šimto gerai parengtų dainininkų publiką tieslog pavergė ir ir žavėte žavėjo. Galingo choro dainuojama, lietuviška daina gauna visai kitą koloritą ir daug įturtingesnius atskleidžia jausmo niuansus. O ir dainos bendram chorui gerb. mūsų Muzikų buvo rūpestingai parinktos: "Lietuviais esame mes gimę", "Vargingos tėvynės" (kompozicija J. Stankūno) ir "Mes grįšim ten". Publika chorui kėlė nenutrūkstamas ovacijas ir tiesiog nesitvėrė džiaugsmu. Toks koncertas – pirmas ne tik Brazilijos, bet visos Pietų Amerikos lietuvių kolonijose. Taigi ir šioje srityje B.L.O. Centras rodė, o dainos mėgėjai ir jos puoselėtojai su entuziazmu sekė vienintelį teisingą ir didžių laimėjimų žadantį visiems išeiviams kelią—vienybės kelią. Iki šiol apie tai niekas nedrįso ir pagalvoti. Tačiau šis koncertas virto paguodos kupina realybe ir dar kartą įrodė, kad kultūrinį darbą lietuviai gali dirbti išvien. Tai nėra neįvykdoma svajonė.

Chorams geriausios kleties linkėjo ir už labai vykusį pasirodymą dėkojo kun. A. Arminas ir Ant. Dutkus. Abudu pažymėjo tas nenormalias ir sunkias sąlygas, kurias turi įveikti šie kultūros pionieriai, norėdami likti ištikimi savam pašaukimui. Visą kitą lietuvišką jaunimą kviete burtis į lietuvišku chorus ir rodyti visiems, kad lietuvis — Dainavos šalies sūnus. Ateinančių metų šūkis tebūnie: Visas balsingas Brazilijos lietuvių jaunimas į lietuviškus Chorus!

Šiuo koncertu baigta Nepriklausomybės šventė. Po to seké šokiai tr žaidimai, grojant lietuviškam orkestrui.

* * *

Nėra prasmės minėti, kokios didelės naudos iš visų Kolonijos lietuvių susiklausymo galės būti ateityje. Nė nėra prasmės dabar atsaklnėti į tuos priekaištus ir bauginimus, kuriuos B. L. O. Centro vadai ir nariai girdėjo iš tų, kurie buvo suinteresuoti, kad lietuviai čia nesusikalbėtų niekados. Buvo suinteresuoti, nes kol Kolonijoj bus netvarka, tol galima bus iš to gražiai pelnytis (atrodo paradoksas!), įrodinėjant Kaunui, kad be gerai apmokamų "lietuvybės sargų" veiklos dar didesnė netvarka čia būtų. Tai patogus ir pelningas arkliukas — déja, vienuoliktą vasario nepakeliamai suklupęs.

Kolonijos vienybė atėjo prieš DULR-o agentų norą. Ji įveikė nešvariausią jų agitaciją. Ir jei dar šiuo metu mūsų pedagogai, net jų inspektorius, primygtinai kartoja, kad B.L.O. Centras yra kūdikių organizacija (žiūr. "Lietuvis" 7 nr. 1939 m.), jie tik atskleidžia arba visiską ateilikimą ir naujose sąlygose nesiorientavimą, arba savo ligi galo blogą valią. Abiem atvejais yra visiškai aišku, kad tie žmonės nepajėgė savo galvosenos, savo ardomosios veiklos metodų ir lietuviškosios Kolonijos atžviylgių nusistatymo pakeisti. Tuo būdu jie vis labiau bus pliekami šalia Kolonijos gyvenimo vagos, izoliuejami iš visuomenės tarpo ir, niekur nepritapdami, darysis niekam nereikalinga kliūtis. Pašalinti ją — logiška išvada ir lietuvybės reikalo diktuojamas postulatas Kolonija su jos niekintojais, kiršintojais, kultūrinio darbo ardytojais ir be jokių principų žmonėmis neis daugiau į jokį kontaktą. Arba bus radikali operacija, arba kinų siena tarp Kolonijos iš vienos pusės, ir jų bei jų vedamų įstaigų — iš antros pusės. Ne keršta, o lietuviškasis kultūros darbas išeivijoje to reikalauja. Jei ligos negalima išgydyti, ji reikiu lokalizuoti, kad negangrenuotų sveikos kūno dalies. Bekylantis Kolonijos susipratimas neleis toliau plėstis gangrenai. Tai aiškus B.L.O. Centro vadų nusistatymas ir paskutinis Kolonijos žodis į tuos šmeižtus, kuriais jauną Brazilijos lietuvių vienybės sąjudį apipylė tiek Lietuvos įgaliotas ministeris, tiek konsulatas kaip įstaiga, tiek DULR-o agentų dauguma.

B.L.O. Centras atgal iš savo kelio nesitrauks.

Tai jo veikimo sėkmės ir populiarumo Kolonijoje paslaptis.

Tai B.L.O. Centro iškilmingas pažadas.

Tai jo garbės žodis!

Tegyvuoja Nepriklausomà Lietuva! Tegyvuoja Brazilija! Tegyvuoja Braziilijos lietuvių vienybė! Tegyvuoja Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centras!

B.L.O. Centro Propagandos Komisija.

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

NAUJA VENGRIJOS VYRIAUSYBĖ

Pereitos savaitės pabaigoje pasitraukė vengrų vyriausybė, kurią buvo sudaręs Imredy. Naują vyriausybę sudarė Teleki. Vengrai vis labiau linksta į Italijos pusę. Naujasis ministeris pirmininkas Teleki tuojau telegrafavo Mussoliniui, patikrindamas, kad vengrai liks ištikimiausi italų bičiuliai.

SUKILIMAS PERŪ

Sekmadienį, vasario mėn. 19 d., Perū įvyko sukilimas prieš dabartinę prezidento Benavidez vyriausybę. Sukilimą rengė vidaus reikalų ministeris, generolas Antonio Rodriguez, kuris savo vietą nebuvo patenkintas. Jis norėjo likti prezidentu. Už tatai gavo kulką į kaktą. Sukilimas numalšintas.

DAR VIENAS LĖKTUVŲ FABRIKAS

Amerikos Ginklavimo komisijos pirmininkas pasiūlė skirti 10 milijonų dolerių, už kuriuos turi būti pastatytas dar vienas karo lėktuvų fabrikas, kadangi esamieji fabrikai nejstengia pagaminti tiek lėktuvų, kiek jų reikia karluomenei.

BRAZILŲ KARINĖ MISIJA

Jau kuris laikas Vokietijoje viešai brazilų karinė misija. Jos narius priėmė aukšti Vokietijos karinių sluoksnių asmens, o dabar generolas Goeringas pakvietė apžiūrėti svarbesniąsias karo lėktuvų dirbtuves.

TREČIAS TAUTINIS EUCHARISTINIS KONGRESAS

Netrukus Recife prasidės trečias tautinis Eucharistinis kongresas. Vietos administracija teikia visokeriopą pagalbą dyasiškijai parengiamuosius darbus atliekant. Pernambuco mieste susiorganizavo katalikių ponių komitetas, kuris renka aukas taurei, kuri bus vartojama per iškilmingąs šv. Mišias, nupirkti. Jau yra suaukota daug aukso ir brangiųjų akmenų. Ta tauré būsianti nejkainuojamos vertės. Vyriausybė paaukosianti pirmojo kviečių derliaus grūdus ostijoms, o eucharistijos karžygiai (vaikučiai) deda aukas vynui nupirkti.

DIDŽIOJI RUSŲ KUNIGAIKŠTYTĖ BRAZILIJOJ

Didžioji rusų kunigaikštytė Maria šiuo metu lankosi Rio de Janeire. Vizitavo ponią Darcy Vargas ir brazilų karališkosios šeimos narius (Petro II palikuonis).

RUSŲ—LENKŲ PREKYBOS SUTARTIS

Pirmadienį pasirašyta rusų—lenkų prekybos sutartis, kuria numatoma didesnė prekių apyvarta tarp abiejų susitarjančių šalių. Iš rusų pusės sutartį pasirašė prekybos su užsieniais komisaras Anastazijus Mikojan, iš lenkų — Waclovas Gryzybowskis.

-- Gdynėje (Lenkijoje) mirė 118 metų amžiaus čigonė Bugomila Kozer. Velionė buvo penkis kartus ištekėjusi ir turėjo penkis sūnus, aštuonias dukterис, 52 anūkus, 240 proanūkių ir daugiau kaip 400 proproanūkių. Pažymėtina, kad 1917 metais velionė išbūrė Rasputino galą.

IŠ LIETUVOS PADANGĖS

MEDŽIOTOJAI NUSIGANDO ŠERNU

Baigiantis 1938 m. Jonavoje susidarė būrys medžiotojų, kurie įsteigė savo skyrių. Tuojau po Naujųjų Metų tie naujos draugijos nariai nuvyko į miškus medžioti. I talką pasikvietė kelis medžiotojus iš Kauno. Varoval aptiko didelį būrį šernų, kuriuos užvarė varoval ant menkai tepatyrusių medžiotojų. Zvėrys, kurių buvo apie 8, išlindę iš tankumynų atsidūrė prie pat ginkluotų jonaviečių. Medžiotojai tokio šernų būrio nusigando. Vienas kitas mėgino šauti, tačiau į žvėris nepataikė, o jei ir pataikė, tai tik sužeidė. Užtat vienas kauniškis medžiotojas taikliais šuviais vietoje nudėjo du didžiulius žvėris. Be to, medžioklėje nušauta kiek lapių ir kiškių.

PARAGINIMAS IŠEITI Į PENSIJĄ

Ministerių Tarybos posėdyje buvo nutarta paraginti valstybės įstaigų tarnautojus, kurie jau yra ištarnavę pensijas ir pasiekę daugiau kaip 60 m., išeiti į pensiją.

VILKAS LENKTYNIAVO SU AUTOMATRISA

Kauno — Klaipėdos gelž. ruože automatrisa suvažinėjo seną vilką. Maičiusieji tą bene vienintelį atsitikimą mūsų krašte štai ką pasakoja. Sutemus automatrisa važiavo apie 80 — 90 kilometrų per valandą. Ant geležinkelio bėgių stovėjo vilkas. Zvėris pamatęs žiburius pašoko ir pradėjo bėgti į tą pusę, kur buvo šviesiau. Tačiau neilgai lenktyniavo. Tuojau buvo pavytas ir vietoje užmuštas.

LENKIJA UŽPIRKO 3.000.000 BITUKO PLYTELIU

Siomis dienomis Varšuvos ir Vilniaus savivaldybių vadovybės iš Kauno buvo parsikvietusios bituko plytelių fabriko savininką Gudinskį, su kuriuo tarėsi dėl minėtų miestų gatvių grindimo. Tiek Vilniaus, tiek Varšuvos inžinieriams labai patiko Lietuvoje gaminamos bituko plytelės. Lenkai su Gudinsku galutinai susitarė ir pasirašė atitinkamą dokumentą, pagal kurį jie Lietuvoje šiemet perka apie 3.000.000 bituko plytelių, kas sudaro apie 60.000 kvadratinių metrų grindinio. Už šias plyteles lenkai sumokės apie 550.000 zlotų, kas sudaro apie 600.000 litų. Laike pasitarimų lenkai užsiminė Gudinskiui dėl įsteigimo Varšuvoje tokio pat kaip Kauno apylinkėse bituko plytelių fabriko. Tačiau tas reikalas bus išspręstas kiek vėliau.

Siemet pavasarį iš Petrašiūnų į Vilnių ir Varšuvą plytelės bus pradėtos gabenti. Apie du milijonai jų teks Varšuvai ir apie vienas milijonas Vilniui. Be to nedidelį kiekį norima nugabenti ir į Lodzių.

— Katalikų savaitraštis «Mūsų Laikraštis» veda įdomų naujų skaitytojų vajų, kuriame skiriama 1.000 litų dovana tai parapijai, kurioje daugiausia bus skaitomas «Mūsų Laikraštis». Laikraščio Platinimo darbas vedamas visu smarkumu. Jis turi 60.000 skaitytojų.

— Kupiškio apylinkės gyventojai dažnai žinomi, kaip daug išgeria svaigiųjų gėrimų; per mėnesį Kupiškyje turguose gėrimams išleidžiama apie 70.000 litų.

—Valstybinę 5.000 litų dovaną už geriausią literatūros kūrinį 1938 metais laimėjo poetė Salomėja Neris-Bačinskaitė, pernai išleidusi eilėraščių rinkinį «Diemedžiu žydėsiu». Poetė šiuo metu yra Panevėžio mergaičių gimnazijos mokytoja.

NELAUKTAS POTVYNIS

ŽEMAIČIŲ KRASTE POTVYNIS APSĖMĖ APIE 100 KV. KM. KARTĖNA IR JURBARKO UOSTE LEDAI APGADINO IR KELI KAIMAI BUVO APSEMTI. KELIS LAIVUS. NEMUNO ŽEMUPYJE SKESTA KAIMAI.

Prasidėjęs Suvalkų krašte potvynis trumpu laiku apėmė ne tik pietinę Lietuvą, bet Zemaičių kraštą, Siaurės Lietuvą ir Nemuno žemupį.

Pirmiausia didesnių nuostolių padaryta Zemaičių krašte. Ten iki 15—16 sausio daugelyje vietų buvo geras rogiakelis. Užėję smarkios liūtys, kurios truko daugiau kaip dvi paras, visiškai pakeitė Zemaičių krašto veidą. Upės, kūdros ir žemesnės vietos tuojau prisipildė vandenio. Upellai į Minijos ir Akmenės upę sunešė mases vandens Vienas Kartėnos apylinkių ūkininkas pasakoja, kad vanduo Minijos upėje per pusdienį pakilo apie pusantro metro. Tose apylinkėse greitai po vandeniu dingo tiltukai, lieptai, tvoros ir kai kurių ūkininkų žemės. Išsiliejęs vanduo netrukus apsėmė pusę Kartenos — Kretingos kelio. Pakelėse augą medžiai kyšojo iš sraunios srovės. Kartenos miestelis buvo smarkiai apsemtas. Toks pats likimas ištiko Sakuočių ir kitus Kartenos apylinkės kaimus. Stori Minijos ir Akmenės ledai nešami stiprios vandens srovės ardė tiltus, tvoras ir kai kurių ūkininkų trobas. Zemesniųjų vietų gyventojai nusigando ir savo gyvulius pradėjo vesti į aukštesnes vietas. Vis dėlto, vienoje kitoje vietoje prigėrė keli smulkūs gyvuliai. Kai kuriose vietose susigrūdusius ledus teko sprogdinti. Zmonės labai nusigando, nes žalsvai rusvas vanduo vis daugiau apjuosdavo jų trobas, vis daugiau išsiliedavo į didesnius plotus. Vienu laiku potyynis buvo apėmęs apie šimtą kvadratinių kilometrų plotą. Kadangi trūko laivelių, tai keli kaimai neteko jokio susisiekimo. Jau sausio 19 dieną dėl užėjusio nedidelio šalčio vanduo apimtame potvynio plote pradėjo sėlėgti. Tada pradėjo aiškėti ir padaryti nuostoliai. Pasirodo, kad vietomis ant ūkininkų laukų—pievų ir žiemkenčių sunešta labai storas dumblo sluoksnis. Daugybė ledų gulėjo ant pievų ir ūkininkų žemių. Be to, vanduo apgadino daug tiltų, tiltukų, lieptų ir vietomis sugadino ar išplovė kelius. Sausio 18—19 dieną taip pat vietomis smarkiai išsiliejo ir Sventosios upė. Ukmergės apylinkėse ir pačiam mieste vanduo apsėmė gyventojų rūsius ir žemesnes vietas. Bet čia palyginti nuostolai padaryti nelabai dideli.

Kitose mūsų krašto upėse smarkiai buvo nešami ledai. Sešupė prie Kudirkos Naumiesčio ir kitose vietose apsėmė tiltus ir ten buvo nutrauktas susisiekimas.

Taip pat daug nuostolių padaryta ir Jurbarke. Mat, čia yra žiemos uostas ir nuo pernai rudens Mituvos upės žiotyse žiemojimui buvo įtraukta ne maža laivų. Pakilęs vanduo Mituvos upėje pradėjo smarkiai nešti ledus, kurie susigrūdo žiotyse ir čia apgadino keletą laivų. Jie buvo nutraukti nuo storų lynų ir apgadinti storų ledų. Kadangi pavojus vis didėjo, tai iš Kauno buvo išsiųsta pionierių komanda, kuri beveik visą dieną sprogdino ledus.

Sausio 20—23 dieną kai kur pajudėjo Nemuno ir Neries ledai. Bene pirmiausiai Nemuno ledai pajudėjo Rumšiškių apylinkėse. Ten buvo išnešta apie 5—6 km. ledų tarpas. Aukšta vandens banga iš Rumšiškio - Kauno apylinkių netrukus pasiekė ir Nemuno žemupį. Čia vanduo pradėjo kilti sausio 18—19 dieną. Vanduo kilo nepaprastai staigiai. Sausio 20 dieną buvo pakilęs daugiau 4 metrų, o sausio 23 jau apie 6 metrus.

LIETUVOJE GYVENA DAUGIAUSIA ŠIMTAMEČIU ŽMONIU

Pernai metais viena Anglijos filmų bendrovė sumanė nufilmuoti tokius šimtamečius žmones ir tuo reikalu į Baltijos valstybes nusiuntė savo atstovą. Anglų filmininkas lankėsi Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. Jis mūsų krašte rado daug senelių, kurių amžius siekė daugiau kaip 100 — 110 metų. Bet nuo pernai metų keli tokį šimtamečiai žmonės miré. Taip pat nukeliavo amžinastin ir Jonavos apylinkių ūkininkas Jonas Karsonis. Jis turėjo daugiau kaip 116 metų amžiaus. Neseniai Lietuvos kino kronikos gamintojai gavo iš Anglijos pranešimą, kuriame rašoma apie vieną seniausių Baltijos valstybių žmonių. Jie nuvyko į Pakruojaus valsčių į Barčiūnų kaimą, kur tikrai surado 116 metų amžiaus ūkininką Joną Dumšę. Nors tasai senelis jau turėjo tokį ilgą amžių, tačiau neatrodė turis daugiau kaip 90 — 95 metus.

Senelis filmininkams papasakojo apie 1830—1831 m. sukilimą. Jis tada buvo 8—9 metų amžiaus ir pats savo akimis matė lenkų sukilėlius ir rusų to laiko karuomenę. 1863--64 m. t. y. per antrąjį lenkmetį Dumšė buvęs suaugęs vyras. Jį lenkų «miatežninkai» privertę važiuoti į mišką ir ten apie 6 savaites žmogus tarnavo «žaliajai armijai» — tada vietos gyventojai taip vadindavę sukilėlius. Dumšė matė kaip sukilėliai sumušė vieną rusų dragūnų būrį.

Dumšė artimųjų neturi. Jo žmona, vaikai, broliai ir seserys nukeliavo amžinastin daugiau kaip prieš 50 metų. Tasai 116 metų žmogus dabar kiek serga, neprigirdi. Didesnių darbų jau nedirba. Pagano kokį gyvulį, ar parveda arklį. Kaip senukas pasveiks, tai ruošiasi atvykti į Kauną, kur bus jį tam tikras plokštelės užrašytas jo balsas.

ŠIMTAMETIS SENELIS

Skėmiai, Kėdainių apskr. Sioje apylinkėje gyvena senas ūkininkas Augustinas Masiliūnas. Jam šiais metais sukako 105 m., bet jis yra dar stiprus, atlieka kai kuriuos ūkio darbus. Jis moka labai daug gražių įvairių pasakų ir dainų. Be to, dar labai gerai atsimena baudžiavos laikus.

— Kauno ir Varšuvos radijofonai susitarė keistis muzikos programomis Varšuva jau perdavė lietuvišką muziką iš plokštelių.

— Katalikų Veikimo Centro dovanas (1.000 litų) už geriausius dailės meno kūrinius laimėjo dail. J. Rimša (gyvenąs Argentinoje) dail. Luščinaitė Ziurinkovienė ir vilnietis dail. V. Drema.

— Netrukus būsiąs paskelbtas naujas tarnautojų atlyginimo įstatymas. Asmens priedai numatomi visai panaikinti. Algų naują lentelę ruošia finansų viceministris Danta, dir. Starkus, dir. Lipčius, dir. Stašys ir kainų tvarkytojas Juodelka.

— Darbo stovykloje šiomis dienomis yra 74 žmonės, kurių 23 atsiųsti, kaip politiniai nusižengėliai.

— Tautosakos archyvas pernai surinko: 24.594 dainas, kurių 771 su melodijomis; 7.564 patarles ir sakmes, 7.675 priežodžius, 4.485 mįsles, 28.705 burtus. Labai daug tautosakinių dalykų užrašyta plokštelėmis.

LIETUVOS PILIEČIŲ TURTAI UŽSIENIUOSE

Kaunas. Neseniai paskelbtas Lietuvos vyriausybės įsakymas, pagal kurį visi Lietuvos piliečiai, kurie turi nejudomąjį turtą (namus, vilas, fabrikus) užsieniuose, privalo apie tą turtą suteikti žinias Lietuvos Bankui. Keli šimtai Lietuvos piliečių padavė Lietuvos Bankui pranešimus apie savo turimą turtą užsieniuose. Iš paduotų pareiškimų aiškėja, kad Lietuvos piliečiai daugiausia nejudomojo turto turi kaimynėse valstybėse — Vokietijoje, Latvijoje ir Lenkijoje. Labai daug turto Lietuvos piliečiai turi Palestinoje. Yra piliečių, turinčių nejudomojo turto Prancūzijoje, Šveicarijoje, Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir kitose šalyse. Atsirado ir tokių, kurie norėjo užregistruoti savo paliktą nejudomąjį turtą Sov. Rusijoje. Bet šitas turtas neregistruojamas, nes Sov. Rusija nepripažįsta savo šalyje jokio svetimšalių nejudomojo turto.

NUMATOMAS TIESTI PLENTAS IŠ KAUNO Į VILNIŲ

Siuo metu turime tiesioginį susisiekimą tarp Kauno ir Vilniaus tik geležinkeliu. Sauskeliais arčiausias susisiekimas pro Rumšiškes, Ziežmarius, Vievį. Iki Ziežmarių kelias vidutiniškas vietomis plentas, kur pusplentis arba geras pirmos rūšies vieškelis. Tačiau nuo Ziežmarių iki Vievio vasarą kelias sunkiai įvažiuojamas, nes labai gilus purus smėlis.

Patirta, kad yra sumanyta nuo pat administracijos linijos pro Vievį į Ziežmarius nutiesti plentą. Greičiausia kad plento tiesimo darbus vykdys Vidaus Reikalų Ministerija vietos savivaldybėms ir gyventojams talkininkaujant Nutiesus plentą iki Ziežmarių, ateityje likusis kelio galas iki Kauno taip pat bus gerinamas, verčiamas į pilną plentą. Vievio Ziežmarių plento tiesimo darbai numatomi pradėti dar šį pavasarį.

BUVO PAVOJUS SUDEGTI MIESTELIUI

Dusetos. Sausio mėn. dėl nežinomų apylinkybių iš Vytauto g-vės prie malūno pasirodė ugnis, kuri greitai viso miestelio pražūčiai, tik laiku suspėjus ugniagesiams ir miestelio gyventojams, gaisras buvo nuslopintas. Sudegė milų dažomoji ir vellamoji patalpa.

— 1934 m. Romas Griškevičius buvo nuteistas 6 metais kalėjimo už šnipinėjimą svetimos valstybės naudai Siomis dienomis jis priėmė Lenkijos pilietybę, paleistas iš kalėjimo ir išvyko į Lenkiją.

LIETUVOS BANKO AUKSO FONDAS

Šių metų sausio 15 dieną siekė 63,55 mil. lt.: užsienių valiutų -- 7,19 mil. lt.: banknotų apyvarta — 138,45 mil. lt. Banknotų padengimas auksu sudarė 45,9 procentų, o auksu ir užsienių valiutomis — 51,1 procentų.

—Vilniaus darbo vadybos duomenimis šiuo metu Vilniuje yra apie 7.000 bedarbių. Praeitais metais stipriausias nedarbas buvo vasario mėn., kai bedarbių buvo per 8.000.

— Vilniaus universitete šešios lietuvaitės studijuoja teologiją (kunigams skiriamą mokslą). Baigusios to mokslo dalį jos eis į mokyklas dėstyti tikybos.

Kas skaito spauda -- vėjo negaudo!

KUN. TH. MOREUX

Bourges'ų Observatorijos Direktorius

IŠ KUR MES ATEINAME?

(Tąsa iš 7 nr.)

Jaunas studentas greitai suprato, kad norint varyti naująjį darbą, prie kurio jis jautė didelį patraukimą, jam būtinai reikėjo gyventi sostinėje.

Ir jis nuvyko, turėdamas įvairiausių rekomendacijų pas d'Alembert'ą, kuris tuo laiku buvo pasiekęs didžiausios savo garbės.

Laplace'as ląbai norėjo pas jį patekti, perduoti jam rekomendacinius laiškus, bet viskas buvo veltui, ir jis nebuvo priimtas. Tuomet jam atėjo mintis parašyti garsiam geometrui laišką, kuriame jis išdėstė savo pažiūrias į svarbiausius mechanikos principus.

D'Alambertui užteko tų jo pažiūrų, pasirodžiusių nepaprastai gilioms, kad įvertintų jauną žmogų ir tą pačią dieną jis liepė jį pašaukti pas save.

— Pone, — pasakė jis Laplace'ui — jūs matote kaip mažai reikšmės aš teskirju rekomendacijoms, bet jūs jų nė nereikalingi. Jūs davėte progos man jas pažinti ir man to visiškai užtenka; aš jums visuomet padėsiu».

Po kelių dienų, savo remėjo globojamas, Laplace'as buvo paskirtas karo mokyklos profesorium. Netrukus jis paliko mokslo akademijos nariu; tuomet jis turėjo dar tik 24 metus. Vėliau jis pradėjo skaityti lekcijas Politechnikos mokykloj ir buvo paskirtas Geografinio Biuro narių ir, pagaliau, įstojo į Tautos Institutą.

Laplace'as pritaikė savo didelius analizinius gabumus visose matematikos sakose, bet ypatingai toje, kuri atveria mokslininkui sunkiausius uždavinius: dangaus mechanikos.

Astronomijoj jo nuopelnas tikrai milžiniškas; šis galingas genijus palietė visus jo laikais prieinamus klausimus ir tedėl nieko nuostabaus, kad, ilgai pasirengęs, jis davė savo didžių darbų sintezę, pagarsėjusią knygą «Pasaulio Sistemos Išdėstymas» (1796 m.).

Kad geriau suprastume jo teorijos originalumą, padarysime ekskursiją į eksperimentalinės fizikos ir mechanikos mokslų sritį. Iš kalno neišsigąskite šių didelių žodžių!

Ar jūs atkreipėte dėmesį į apskritą formą vandens lašų, puolančių po lietaus nuo medžių? Tą formą dar geriau galima pastebėti rasos lašuose, kuriais «aušra puošia gėlių žiedus» — kalbant poetų kalba. Tai ta pati forma, kurią turi ir riedą per lygų stiklą gyvojo sidabro lašeliai arba aliejaus lašai įmesti į vandenį, kol įskyla į paviršių. Čia pasireiškia gana bendras dėsnis: — «Kiekviena skystą medžiaga, pašalinių jėgų neveikiama, stengiasi įgyti apskritą formą».

Atskyrę tarpžvaigždinėje erdvėje kai kurį skystį ar net ir dujų kiekį, pamatytumėm, kad netaisyklinga masė pamažu susitelktų į rutulį, kaip Mėnulis, Saulė, žvaigždės ir planetos. Kadangi mes negalime keliauti erdvėse ir padaryti bandymą dangaus gilumose, tai padarykime bandymą savo namie, kurs mažame maštabe atitiktų tas pačias sąlygas.

Indas pripiltas vandens ir alkoholio, bus mūsų svarbiausias prietaisas; sumaišę šiuos du skysčius, viduje aliejaus plaukios, nesikeldamas paviršium ir negrimzdamas dugnan, ir, pagaliau, kaip ir reikėjo tikėtis, įgis apskritą formą.

Įbėdę į šį aliejaus rutulį virbalą mes galėsime tą mažą naujos rūšies planetą sukti.

Stebėkime pasėkas.

Pagreitėjus judėjimui ši planeta susiplos ašigaliuose ir išsipūs ekvatoriuje, visai taip kaip Žemė. Šis tyrimas pirmą kartą padarytas belgų fiziko Plateau, yra labai vertas dėmesio.

Sukite akmenį ilgiausius metus, o jo forma nei kiek nepasikeis. Kadangi mūsų Žemė, būdama šiuo laiku bent iš viršaus kieta, yra suplota, tai ašiškai kad aukščiau — nesvarbu kada — ji buvo arba dujinė arba skysta, o gal ir vienokia ir kitokia. Tai pirmas mūsų žingsnis į Žemės kilmės ir jos susiplojimo aiškinimą.

(Bus daugiau)

Vai, lėkite, dainos!

Kur lygūs laukai

Kur lygūs laukai, snaudžia tamsūs miškai,
Lietuviai barzdočiai dūmoja.
Galanda kirvius, kalavijus aštrius
Ir juodėbėrį žirgą balnoja.
Nuo Prūsų šalies kaip sparnai debesles (2 kartu)
Padangėmis raitosi dūmai.
Tai gaisrų ugnis, šviečia diena naktis (2 kartu)
Liepsnoja ir girios ir rūmai.

Tarp tyrų plačių ne staugimas žvėrių:
Oi, ne! Tai našlaitės lietuvės.
Ar verkia sūnaus, ar bernužio brangaus,
Kurs jų nebegins — gal pražuvęs?
Kryžiuočių seniai suprašyti svečiai (2 kartu)
Į vaišes į Lietuvą traukia.
Ištroškę garbės, kad aušra patekės (2 kartu)
Išvys, ko širdingai taip laukia.

Sutrinko miškai, lyg perkūnas aukštai
Ir, štai, netikėtai lietuviai!
Tarytum ugnis kad ant stogo užšvis —
Apraitė kryžiuočius užgriovę.
Ir buvo mūšis!... Apsiniaukus naktis (2 kartu)
Jį dienai parodyt bijojo.
Tik kunų šimtai, suguldyti aukštai (2 kartu)
Ilgai ant tos vietos drybsojo.

Dabar ten baisu! Nieks nakties tamsumu
Pro šalį praeit nemėginąs.
Ten, sako, senų yr' kapai milžinų
Ir šmėklos nakčia ten vaidinas.

Sušaudytasis nenumirė

Meksikos miestas. 1927 m. lapkričio 23 dieną. Į vyriausią policijos būstinę ką tik atvyko generolas Kruzas Nors dar 9 val. ryto, bet jau didžiulė žmonių minia apgulė kalėjimo vartus. Aplink kalėjimą stipriai ginkluota sargyba, o tose vietose, kur galima tiesiog taikyti į minią, įstatytil kulksvaid žiai

Privažiuoja ir kitas automobilis, pilnas valdininkų. Zmonės, eidami darban, sustoja ir klausinėja, kas čia daros. Tokiu budu minia vis dar didėja.

— Sušaudymas.

— Kieno?

Ir pasigirsta atsakymas, kad šaudys jėzuitą Tėvą Mykolą Pro, ir dar tris jo draugus.

Jis sėdi kalėjime. Prieš porą valandų sargybinis buvo pranešęs, kad dar šį rytą jis bus sušaudytas. Kunigas dar nesenas: 34 metų.

— Kas jis per vienas? — klausią vienas darbininkas.

Ir kitas atsako:

— Jis čia neseniai. Prieš iššventinimą jis studijavo Europoje. Bet kilimu jis vietinis. Aš pažinojau jo šeimą prieš...

— Ir už ką jis mirs? — klausė vėl kitas.

— Už tai... kad kunigas, — užbaigią darbininkas. — Bet Dievas teisus...

— Jį kalina, Senor (pone), esą jis mėginęs nužudyti prezidentę Obregoną.

— Tamsta apie tai nekalbėk, juk žinai, kad uždrausta, draudė kitas.

Bet klausinėtojas nenusileido:

— Matote, aš buvau iš Meksikos keliems metams išvykęs, tad apie politiką maža tenusimanau. Aš esu tikras katalikas, prašau papasakoti.

Sis naujai išventintas kunigas į gimtinę sugrįžo kaip tik tuo laiku, kada buvo uždarinėjamos katalikų bažnyčios ir draudžiamos religinės apeigos. Jis ištisas dienas vis klausydavo išpažinėlių, ir vitną pirmą mėnesio penktadienį jis išdalino 12,000 Komunijų. Tėvas taip pavargo, kad du kartu apalpo Policija jį stropiai sekė, bet jis vis ištrūkdavo. Civiliai apsirengęs, jis eidavo lyg liūtas į narva, į kalėjimus ir ten patarnaudavo katalikams. Bet, štai, įvyksta atentatas. Prezidentui Obregonui važiuojant gatve, jį pasiveja kitas automobilis ir meta į prezidentą keletą bombų. Prezidentas liko net nesužeistas, o pasikėsintojas liko tuojau suimtas. Tai buvo kažkoks Ruiz. Jis tuoj gavo į kaktą kulką. Vienas policijos valdininkas apsimeté kalbėjęsis su Ruiz prieš jo mirtį ir išgavęs šią paslaptį:

«Pasakyk inžinieriui L. Šegurai, kad bėgtų. Taip pat ir Tėvui Pro, jo broliui Umbertui, poniai Montes de Oca, kad saugotųsi...»

To užteko. Tėvas Pro tuojau buvo areštuotas, nors jis atentate visiškai nedalyvavo. Jis ir visi jo draugai apklausinėjant kaltais neprisipažino. Jis buvo klausinėjamas žurnalistų akivaizdoje, bet kai šie išėjo, gen. Kruzas į protokolą įrašė, kad T. Pro prisipažino ir už tai baudžiamas. Tokiu būdu tikro teismo taip ir nebuvo.

Ir, štai, lapkričio 23 diena. Apie 10 val. kalėjimo kieme stovi paruošti su šautuvais kareivėliai. Kalėjimo kameroje Pro atsisveikina su savo draugais

— Ar ir man atleidžiate? — kreipiasi kalėjimo prižiūrėtojas.

— Aš ne tik atleidžiu, bet dar esu ir dėkingas, — pasigirdo atsakymas.

Prieš pat sušaudymą, Tėvas Pro atsiklaupė su kryžiumi rankoje. Paskui atsistojęs taré:

— Dieve, pasigailėk jūsų! Viešpatie, žinai, jog aš nekaltas! Iš širdies atleidžiu visiems savo priešams.

Ir jis ištiesė rankas šaukdamas

— Tegyvuoja Kristus Karalius!

— Sauk — suriko karininkas.

Penkios kulkos perskrodžia jo kūną. Priėjęs viršila dar paleidžia kulką į galvą. Kankinys guli jau negyvas, o gyvybės kraujas įsisunkia į Meksikos žemę.

11 val. nakties. I Tėvo Pro Namus ateina ir išeina šimtai žmonių. Jie atsineša kryželius, ražančius, audeklo gabalėlius ir paliečia kankinio kūną. Jie, jų vaikai ir vaikų vaikai amžinai gerbs šias relikvijas ir pasakos apie pirmąjį Meksikos kankinį.

Lapkričio 24 d. popietė.

Kunigai neša Pro karstą į baltai papuoštą laidotuvių vežimą, 20.000 žmonių minia slenka paskui į Dolores kaluą. Gatvėse judėjimas sustabdytas. Tie, kurie šaudė, paniurę žiūri. Zmonių kamšatis. Prieš pat kapines žmonės pro vieną vietą slinko tris valandas. Tūkstančiai kartojo kankinio testamentą: «Tegyvuoja Kristus Karalius!»

Stai, lygiai 11 metų.

Dabartinis Meksikos arkivyskupas įsakė surinkti visus T. Pro raštus ir kitus liudijimus ir siųsti į Romą, kur netrukus bus pradėta byla pripažinimo palaimintuoju. Meksikos katalikų tarpe kilo didžiausias džiaugsmas. Jų sušaudytasis kunigas nemirė, bet gyvas. Gyvas savo pavyzdžiu.

Taip kankinių kraujas yra naujos katalikybės sėkla. Bedievybė nė nejaučia, kaip ji persekiodama kątalikus, stiprina Bažnyčią.

KOMUNISTAS IR KUNIGAS

Neseniai Ispanijos sukilėliai užėmė vieną kaimą. Cia jie išgirdo, kaip tarp grįuvėsių vaitojo sužeistas raudonasis milicininkas. Jam prašant, atsiskubino pas jį vienas kunigas suteikti paskutinių sakramentų. Miršantysis komunistas viešai prisipažino savo ranka nužudęs net 32 kunigus, o šiaip žmonių kiek nuo jo rankos mirę, jis nebegalįs nė suskaityti. Visi, kuriuos jis nužudęs, mirę šaukdami: «Tegyvuoja Kristus Karalius!» Siek tiek daugiau jį paklausinėjus, paaiškėjo, kad jis taip pat buvo nužudęs tėvą ir du brolius to paties kunigo, kuris jam dabar davė išrišimą. Sujaudintas kunigas jam viską dovanojo ir žadėjo už jį melstis Atgailiaująs karys atsiprašė už kunigą ir šauké: «Aš priimu mirtį kaip atgailą už savo nusikaltimus. Tegyvuoja Kristus Karalius!».

RUSIJOJE DAGIAU DARBO, MAZIAU ATLYGINIMO

Maskva. — Sovietų Rusijos komisarų vadovybė išleido naujų įsakymų eilę, paskirtų darbininkų reikalams tvarkyti. Mašinų gamyboje įsakyta pakelti produktingumą 25 nuošimčiais Nuo vasario 1 d. atlyginimas sumažintas 14 nuošimčių. Be to, panaikinti bonai ir priedinlai atlyginimai už darbą. Jei darbininkas pakels savo darbingumą virš komisarų nurodyto kiekio tada jam bus pakeltas atlyginimas.

Sumažintos darbininkams ir atostogos. Darbininkai, kurie pavėluos į darbą bent 20 minučių, bus atleidžiami iš darbo, šalinami iš dirbtuves. Visiems darbininkams įvestos darbo knygelės, kuriose smulkmeniškai bus įrašyta jų darbo valandų skaičius, atlikto darbo kiekis.

Geriausia dovana

Jūsų giminėms, draugams ir pažįstamiems Lietuvoje, Šiaurės Amerikoje ir kituose kraštuose yra laikraštis Užsakykite jiems «ŠVIESA»!

«Šviesa» metams kaštuoja:

Šiaurės ir Pietų Amerikon — 12$000.

Lietuvon ir kitur — — — — 24$000.

PETRONĖLĖ DRAUGĖLYTĖ

Kelionės įspudžiai

(Tąsa iš 7 nr.)

Išlipę didžiuliu tiltu daėjome į kontrolės namą, kame patikrino dokumentus, peržiūrėjo bagažą, surašė, kiek kas turi pinigų ir paskui tik galėjome elti laivan, kuris vakaro prieblandoj bolavo, tarytum gulbė ant juodo vandens Prieplaukoje stovėjo daug didelių laivų. ypač vienas buvo dar didesnis už mūsų «M. Olivią». Jis buvo išpuoštas daugybe mažyčių vėliavėlių. Zvilgsniu perbėgusi kaimyninius laivus, ėmiau tyrinėti savąjį, kuris man atrodė lyg nejveikiama tvirtovė ar plaukiantis rūmas. Jis, rodos, pats gėrėjosi savo grąžumu ir baltumu. Mėtyt, išsirengdamas į didžiąją kelionę per Atlantą, buvo visas baltai nudažytas ir išgrąžintas. Ar nugalėsi, tu, puikuoli, visas rudenio yėtrų sukeltas bangas, ar tikrai ištesėsi ligi galo laimingai? Ar nebus taip, kaip 1912 m. su anglų Titaniku? Bet laivas buvo tylus ir nebylys. Jis tik tarpais trupučį pasvirdavo, palenkdamas didžiulius kaminus, kad jausčiasi visai rami ir saugi. Dar Kayne mano prityrusioji sesutė išrinko kajutę labai geroje vietoje — ties viduriu laivo, nes ten patogiausia, kadangi toje vietoje mažiausiai supa laivą.

Susitvarkius šiek tiek savo naujam kambarėly, kuriame reiks gyventi tris savaites, išėjau pasidairyti po laivą. Sustojus prie krašto, stebėjau įlipančius žmones ir miesto pasakišką vaizdą su vandenyje atsispindinčiais žiburiais. Grojo muzika, visai nesiderindama su atsisveikinančių keleivių ašarom. Darėsi graudu ir pikta. Laive buvo pilna svečių, kurie gėrė alų, vyną ir ledinį citrinos vandenėlį. Laivas atkąbino inkarą ir pradėjo tolti nuo krašto Aš vis stovėjau ant dėnio ir gėrėjausi vaizdais, kol Hamburgo švyturiai išnyko iš akių. Orkestros grojo vokišką marišą po maršo, kol stovėjusieji prieplaukoje žmonės, išleisdami savuosius, mosuodami jiems baltomis skarelėmis, kiti gi švysčiodami elektros lempelėmis, dingo nakties tamsumoje Jūros auvo gana ramios ir laivas vos protarpiais sudrebėdavo. Perėjusi keletą kartų dėnį, pasidairiusi svečių salėje, nemačiau nieko iš savos padangės: aplinkui skambėjo vokiečių kalba. Gerai, kad draugė mokėjo visai neblogai vokiškai, tai ji visus pasitaikančius nesiškumus išaiškindavo. Pagaliau svaigstančia nuo įspūdžių galva nuėjau kajutėn, nes tarp tų knibždančių salių lyg Babelio bokšte nejauku ir, lyg sugautai Lietuvos girių paukštytei, trošku. Atsigulusi ilgai negalėjau užmigti, nes tikrovė, kad jau plaukiu jūromis į bekraštį okeaną, netilpo galvoje. Persekiojo bauginančios mintys, kuždėdamos, kad niekur taip gerai neras, kaip turėjai savo tėvynėje. Ramindama save, galvojau, kad, iš tikrųjų, gal čia tik sapnas, kad pramerkusi akis aš vėl pasijusių beesanti savųjų tarpe savam mielam Lietuvos kampely je, kuris dar mielesnis dabar pasidarė. Laivas lyg tyčiomis smarkiau krestelėjo, sugriaudamas mano iliuzijas ir primindamas nepakeičiamą tikrovę.

(Bus daugiau)

IŠ VILNIAUS KRAŠTO

— Jau atrodė, kad naujojį Lietuvių Mokslo Mylėtojų Draugija Vilniuje greitu laiku galės dirbti. Tačiau, deja, dabar vėl viskas vietoje sustojo. Lietuvių Mokslo Mylėtojų Draugijos įstatai grąžinti pataisyti.

— Vilniaus apeliacinis teismas peržiūrėjo kun. Nevieros bylą, kurioje jis buvo kaltinamas lietuviškomis galūnėmis įrašęs į metrikų knygas krikštijamų vaikų pavardes ir tuo nusikaltęs kaipo lietuvintojas lenkiškų pavardžių. Teismas nuteisė kun. Nevierą 2 mėn. kalėjimo, sąlyginai, jei per atitinkamą laiką nenusikals.

— Vilniaus krašto gyventojai daugumas nejstengia sumokėti visų valstybinių ir savivaldybinių mokesčių Pas tokius dažnai atsilanko sekvestoriai Už nesumokėtus mokesčius jie aprašo žmonių turimą surtą.

— Vilniaus krašte lietuviai šiemet uoliai dalyvavo rinkimuose į seniūnijų tarybas. Yra daug vietų kurie išrinkti vieni lietuviai. Pav. Švenčionių apskrityje iš 3.840 tarybininkų išrinkta 1.299 lietuviai.

KAIP GYVENA DARBO STOVYKLOJ

Kaunas. — Dr. Karvelis stud. Kiela ir Kompaitis darbo stovykloje skaldo malkas. Dirba lauke. Atskiro prie jų prižiūrėtojo nėra, dirba jie pajėgas. Suskaldę malkas suneša į virtuvę, ar kitur — pagal reikalą. Paskutinėmis dienomis buvo vežami šiaudai iš pašiūrės į tvartą, tai jiems visiems teko šiaudus krauti į vežimus. Be to, pradėjus daugiau snigti, jiems teuka valyti sniegą stovyklos rajone. Visi trys sveiki ir gerai nusiteikę.

Darbo stovykloj šiuo metu yra 74 žmonės. Iš jų už politinius nusikaltimus — 23.

PRIESAIKA HITLRIUI

Klaipėda, sausio 29 d. — Ordnungsdiensto nariai, sportininkai, smogikai drauge su savo vadu, veter. gyd. Neumanu, prisiekė ištikimybę Hitleriui. Po to surengė demonstratyvias eitynes per m estą.

Juokų Skyrius

Naujas etatas

Folha da Noite rašo, kad mūsų konsulate svečius 16 vasario sutikęs Konsulas p. A. Polišaitis ir kancleris kapitonas J. Ciuvsnay (vietoj ponios). Kancleric vieta mūsų konsulate yra naujas dalykas, dėl to mes savo skaitytojų dėmesį į ją iš linksmosios pusės ir atkreipiame, kad kartais nesupainiotų p. kanclerio su ponu raštininku.

Naujasis kancleris, kaip iš pavardės matyti, yra, greičiausiai, vengras.

Atlietuvino pavardę

Lietuvoje labai aktualus pavardžių atlietuvinimo klausimas. Mat, dau gelbui mūsų patriotų nelabai patogu su vokiškomis, lenkiškomis, rusiškomis, totoriškomis, kacapiškomis ir kitokiomis pavardėmis. Pavardžių atlietuvinime dabar pats įkarštis.

Tik ką gautame «Pasaulio Lietuvyje» skaitome, kad jis atlietuvino ir mūsų mokyklų inspektoriaus pavardę. Iš S. Bakšio padarė S. Bakšytę. Kadangi mūsų pono inspektoriaus pavardė aiškiai tautiška ir neabejotinai patriotiška, daugeliui toks «Pasaulio Lietuvio» filologų uolumas yra keistas. Besiskaitydami Majienės pasakėles apie mūsų «kolonijos» nesantaikas, jie, vyrukai, bus iš didelio rašto išėję iš krašto.

Užuojauta

«Pedagogui» Pažėrai dėl gauto nokauto ilnksmą užuojautą reiškia mūsų kolektyvas:

I savaitinė tikybos pamoka,
Seselės Marcelinos choras,
Konsulato pipirai.

O VILNIAUS NEPAMIRŠK, LIETUVI!

Vaistiné Don Bosco
Savininkas Juozas Lukoševičius
Didelis pasirinkimas įvairių rūšių vaistų — vietinės gamybos ir užsieninių. Taip pat yra perfumaria. Kainos minimalios. Lietuviams daroma nuolaida!
Rua Bom Pastor, 18 Ypiranga
Tel.: 3-0100

Dr. S. Meitin
DIPLOMUOTAS VOHIETIJOJ IR RIO UNIVERSITETO.
Priima: vidurinių veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 v. v.
Kalbama lietuviškai. RUA BARÃO ITAPETININGA 139 (senas 37-a) salės 8 ir 9 Tel. 4-0715.

Dr. Adolpho Taubkîn
ADVOCATAS
[Diplomuotas São Paulo fakulteto]
Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai. Raštinė: Rua Direita Nr. 36, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-4214.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.
Kalba lietuviškai.

Dr. A. Candïa
VENERINĖS LIGOS:
TRIPERIS [Visose stadijose—aštrus ir kroniškas.] SIFILIS
Priėmimas nuo 9—12 ir nuo 3 — 7. Sekmadieniais 10—12.
RUA BARÃO DE ITAPETININGA 242, 3 aukštas Telef. 4-0218.
Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

Vokiečių fotografijų įstaiga
„BERNARDO"
Isteigta 1890 metais
Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais. Darbas greitas ir sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.
ARTHUR SCHMIDT
Rua São Caetano, 447 (senas nr. 103) Tel. 4-5576
SÃO PAULO

Lietuvių Jaunime,
Dėvekit gražiai pasiūtus rūbus. Siuvami sulig naujausių madų vyriški ir moteriški kostiumai ir paltai. Darbas garantuotas. Darbas atliekamas neblogiau kaip S. Paulo centre, bet daug pigiau. Už vyriškus kostiumus nuo 100 ligi 150$000.
Už moteriškus nuo 40$000 ligi 75$000
PAULO AMBRAZEVIČIUS
RUA CICLAMES nr. 52
Villa Bella.

SIUVYKLA "ESTAN"
STASIO ŠLIKTOS
Gerai žinoma visiems lietuviams
RUA DA CONCEIÇÃO 79-A,
Fone: 4-1940 (prie pat stoties Luz) atidarė naują skyrių — antrą siūvyklą, Braz rajone, prie stočių Norte ir Braz.
Rua Dr. Almeida Lima, 19

Dr. Borîs Chïpïakoff
RUA YPIRANGA, 193
2 andr. ap. 4. (kampas Santa Ephigenia), Tel. 4-0316
Vidujinės, nervų ir proto ligos.
SPECIJALI VENERINIU LIGU LIGONIAMS CLINICA.
Gonoreja išgydoma per 10--15 dienu
KONSULTORIA ATIDARA IKI 9 VALANDU VAKARO.

Dr. A. Candia ir M. Cogano
LABORATORIJA
MEDECINIŠCAS IŠTYRIMAS:
Kraujo, nugarkaulio smegenų, šlapumo ir išmatų.
RUA BARÃO DE ITAPETININGA, 242 3-as aukštas.
Priėmimo valandos nuo 9—12 ir 3—7. Sekmadieniais 10—12.

SÃO PAULO LIETUVIŲ KRONIKA

Dvigubos iškilmės Villa Zelinoj

Vasario m. 19 d. Villa Zelinoj Bendruomenės iniciatyva buvo surengtas Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas ir kartu šventa Juozapo mokyklos atidarymas. Minėti svarbesnes tautines ar kitokio pobūdžio šventes tolimesniuose užmiesčiuose yra būtina, nes nevisi turi galimybės važiuoti miestan į bendrus kolonijos minėjimus. Kad tokį minėjimai pateisinami ir pageidaujami, parodė praėjusis sekmadienis. Visų susirinkusių netalpino mokyklos patalpos. Daug kas turėjo stovėti gatvėje arba kieme ir pro mokyklos langus klausytis programos.

Dvigubą šventę pradėjo kun. Ragažinskas momentui pritaikinta kalba Po įžanginės kalbos, pianu Seselei Marcelinai skambinant paradinį marša, scenon įžygiavo pirmasis skyrius, kuris mokykloj vos pusę mėnesio tesimokė. «Na, ir ką jie dąbar čia parodys», kalbėjo nevienas: «juk dar tik pusė mėnesio, kai lanko mokyklą». Penkiasdešimties mažųjų choras, akompanuojant piano, užtrauké sutartinai «Pasisėjau žalią liną». Po dainos deklamavo lietuviškai ir portugališkai. Antrasis skyrius ypatingai patiko savo sutartiniu deklamavimu. Tai naujiena mūsų mokyklų gyvenime.

Mažiesiems šios mokyklos mokiniams pademontravus savo sugebėjimą, į sceną išėjo Seselės Marcelinos choras, kuris suorganizuotas daugiausia iš tik ką pradžios mokyklą baigusių. Su dėina scenon šiais metais išeina jau antrukart. Ir vis su nauju repertuaru Iš visų dainuotų dainų giliausio įspūdžio paliko «Laisvės varpo daina.» Visas daineles dainavo dviem balsais. Tenka pažymėti, kad šis chorelis yra išmokęs gregorianiškas mišias (pirmą kartą gjedojo vasario 16) ir mišparus

Po pirmos programos dalies, gražių įspūdžių įtakoje, sveikinimo žodį pasakė Tėvų Atstovas ir Svečiai.

Petras Simonis, Tėvų Atstovas, džiaugdamasis Seselių vedama, pasakė kad Villa Zelina yra panaši į padangę su užtekėjusia žvytojaus aušrą. Tėvai į šią mokyklą savo vaikučius leidžia su noru, nes žino, kad čia jie pasiaukojusios vienuoliškos širdies bus išauklėti padoriais žmonėmis.

Kun. Arminas savo kalboj pažymėjo, kad ši mokykla yra pirmoji privatinė mokyklą visoj Pietų Amerikoj Jai daug ko reikia, bet drauge ši mokykla turi tai, ko neturi ir niekad neturės kitos mokyklos: ji turi švelnias vienuoliškas Auklėtojų rankas ir daug vaikučius mylinčios širdies.Lietuvių tėvų pritarimas yra didžiausias.Per pusę mėnesio ši mokykla davė tai, ko kitos nepasiekia nė per kelerius metus.Linkėjo išaugti į didžiausią São Paulo lietuvių mokyklą. Dėkojo Seselėms už pasiaukojimą ir visiems tėvams už paramą.

Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centro Tarybos pirmininkas A. Dutkus sveikino susirinkusius dvigubos šventės—Lietuvos Nepriklausomybės ir mokyklos atidarymo—proga, pabrėždamas, kad ir patys išeiviai moka dirbti lietuvišką darbą neblogiau už tuos, kurie iš Lietuvos yra apmokami litais. Tų, kurie nuolat kalba apie lietuvišką darbą ir lietuvybę, šiandien, kada Villa Zelinos lietuviai džiaugiasi savo laimėjimu, reikšmingu kartu ir visai Kolonijai, čia nematyti nė vieno. Tarytum, naujos mokyklos atidarymas būtų nereikšmingas visai įvykis!

Konsulato Sekretorius p. Remenčius (savo vardu) sveikino ir linkėjo nenuleisti rankų ir kaskart drąsiau žengti į priekį — Kolonijos ir mylimos Tėvynės gąrbei.

Po sveikinimų buvo suvaidintas momentui pritaikintas vieno paveikslo scenos vaizdelis «Laisva Lietuva». Vaidinimą įspūdingai pradėjo Bendruomenės choras, už scenos dainuodamas «Kur bėga Šešupė», o tuo metu scenon išėjusi Lietuvaitė (Tarpilauskaitė) pradeda deklamuoti «Yra šalis». Kiti artistai, kaip P. Rutkauskas (kareivis), K. Jurgelevičius (kanklininkas) ir V. Januškevičiūtė savo roles atliko, kaip visumet, gerai. Pabaigoj įteikimas kareiviui kardo, veliavos pabučiavimas ir baigimas daina «Ei pasauli», ryškiai ir įsakmiai primena vieną didžiųjų Lietuvos uždavinių — atvaduoti pavergtąjį Vilnių ir neleisti pavergti Klaipėdos. Dainininkas mėgėjas K. Jurgelevičius dar sudainavo muz. J. Stankūno «Dainius». Mergaitės meniškai pašoko baletą.

Paskutinis programos punktas buvo Bendruomenės choro koncertas. Be himnų, buvo sudainuotos penkios dainos. Dainomis ypač buvo patenkinti senesnieji — choristų tėvai ir kiti, kurie dažnai neturi galimybės nuvykti miestan į ruošiamus koncertus ar minėjimus. Čia jie turi progos pamatyti, kad jų vaikų dąlyvavimas chore tai nėra tuščiai praleistas laikas. Senesnioji kartą norėtų ir dažniau pasigėrėti skambia lietuviška daina.

Užbaigos ir padėkos žodį pasakė kun. P. Ragažinskas, dėkodamas gausiai susirinkusiai lietuviškai visuomenei ir svečiams už palankumą ir medžiaginę paramą mokyklai. Iškilmės baigtos Brazilijos ir Lietuvos himnais.

Šia proga buvo renkamos aukos. Surinktą 280 milreisų. Aukas rinko V. Rutkauskas su M. Kulytė, ir pirmo skyriaus mokinys P. Paukštys su antro skyriaus mokine Jakutytė.

Programa truko tris valandas. Viskas buvo sklandžiai suorganizuota. Pertraukų nebuvo. Susirinkusiems neteko nuobodžiauti.

Visų dėmesį atkreipė p. Konsulo ar bent jo įgalioto atstovo nesiteikimas dalyvauti mokyklos atidarymo ir Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo šventėje. Juk mokyklos atidarymas, ir tai priyačios iniciatyvos, nieko Lietuvai nekainuojančios, atrodo, būtų vertas bent tiek dėmesio, kiek Majaus «iškilmės» Mokoje — atseit, Lietuvos Nepriklausomybės, prieš kurią jis pats organizavo Lenkijoj partizanų būrius, «minėjimas». Tai tiesiog akiplėšiškas Kolonijos patriotinių jausmų įžeidimas. Ir jame dalyvauja Lietuvos Konsulatas! Kolonija ne nuo šiandie jaučia, kad jos pačios iniciatytyva oficialių ir pusiau oficialių įstaigų yra šaltai sutinkama. Jau ir tai tai nepaslaptis — faktai kalba — kad sulyg «lietuviškų namų» muzikos ėmė šokti ir oficialūs žmonės, tuo prisipažindami esą bejėgiai prieš gėdinga diktatūrą Kolonijoje. Ir ne tik Koloni joje, o taip pat ir eksteritorialiniuose rūmuose, kuriuose anie turi visišką laisvę svaidyti butelius į Lietuvos piliečius ir akiplėšiškai inkriminuodami juos užgaulioti. Tačiau tatai nė kiek negalės palenkti Kolonijos, ypač katalikiškos jos dalies, nusistatymo nusikratyti bent kartą šios gėdos. Teneįeikos vėliau kaltininkų dėl sutrusio Kolonijos ir oficialios įstaigos bendradarbiavimo tie, kurie tyčiomis naujas nesantaikas provokuoja.

Žinoma, dėl skonio sunku ginčytis. Oficialiosios įstaigos dėmesys mokyklai būtų buvęs didelių padrąsinimu tiems tyliems kultūros darbininkams. Tiek to. Apsiėję katalikai be to praeityje, manome, išsivers ir ateityje. Kolkas dar vis tebėra vergaujama tai nuo monei, kad tik už pinigą dirbamas lietuviškas darbas čia yra šio to vertas. Savanorių pionierių auka ir pastangos teužsitarnauja tik pašaipaus ignoravimo. Kagi: aciu ir už tai!

Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centro Valdybos posėdis

Vasario 27 dieną, 20 val., Centro patalpoje šaukiamas Centro Valdybos posėdis. Visi valdybos nariai būtinai turi dąlyvauti.

Valdybos Pirmininkas.

CENTRALIZUOJAMOS MOKYKLOS

DULR per Lietuvos pasiuntinybę Buenos Airese pranešė, kad veikiančios lietuviškos mokyklos būtų centralizuotos. Vaikai mokyklon iš visų lietuvių apgyventų rajonų bus vežami autobusais. Buenos lietuviai yra labai išsimėtę. Taip gausiai vienoj vietoj apsigyvenusių, kaip São Paulo priemiesčiuose, nėra. Dėl to ir buvo mokyklos centralizuotos.

VAIDINS «FABIJOLA»

Bendruomenės Jaunimo sekcija ruošiasi pastatyti scenoj visais atžvilgiais įdomų veikalą «Fabijolą». Rolės artistams jau įteiktos ir daromos repeticijos. Pelnas bus skiriamas mokyklos naudai.

GRAŽIAI PRALEIDO UŽGAVĖNES

Bendruomenės choristai Užgavėnių dieną vieton žioplinėjus po miestą, susirinkę mokyklon smagiai pąsilinksmino. Idomi buvo ir meniné programos dalis, kuri buvo atskirai organizuota ir vyrų ir mergaičių. Kiekviena frakcija stengėsi kuo tobūliau išpildyti.

— Lankėsi iš interioro fazendos Rafinadora Paulista Tamoyo Juozas Ambrutis.

PADĖKA

P. P. Pečeniui, inž. Padleskiui ir mokytojui vilniečiui Ant. Papinigini Paranoje, o ypač Floresto lietuviams: visai jaunųjų Miškinių šeimai, Balčiūnams, Subačiams, Sausanavičiams, Bendoravičiams ir visiems kitiems už jų lietuvišką vaišingumą nuoširdžiai dėkoju.

Julius Vaitkevičius.

Pamaldos

Šį sekmadienį, vasario m. 26 d., Pamaldos bus:

VILLA ZELINOJ

8 val. — šv. Mišios.

Mokyklų mokiniams.

Suma vienuoliktą valandą

5 val. stacijos ir mišparai su įstatymu Svenčiausio Sakramento.

Sv. Antano do Pary bažnyčioj suma 11 val.

VILLA ANASTAZIJOS lietuviams pamaldos bus 8½ val. ryto.

* * *

EVANGELIJA I SEKMADIENIUI GAVENIOJE, Mato 4, 1—11.

Tuomet Jėzus buvo Dvasios nuvestas į tyrus, kad būtų velnio gundytas. Išpasninkavęs keturias dešimtis dienų ir keturias dešimtis naktų, buvo alkanas. Tuomet gundytojas, prisiartinęs, jam tarė: Jei tu Dievo Sūnus, sakyk, kad iš šitų akmenų pasidarytų duonos. Jis, atsakydamas, tarė: Parašyta: Zmogus yra gyvas ne viena duona, bet kiekvienu žodžiu, kurs išeina iš Dievo burnos. Tuomet velnias paėmė jį į šventąjį miestą, pastatė jį ant šventyklos viršaus ir jam tarė: Jei tu Dievo Sūnus, pulk žemyn; nes parašyta: Jis savo angelams paliepė apie tave, ir jie neš tave ant rankų, kad kartais neužsigautumei sau kojos į akmenį. Jėzus jam tarė: Taip pat parašyta: Negundysi Viešpaties, savo Dievo. Velnias vėl paėmė jį į labai aukštą kalną, parodė jam visas pasaulio karalystes ir jų garbingumą ir jam taré: Aš visa tai tau duosiu, jei parpuolęs pagarbinsi mane. Tuomet Jėzus jam taré: Eik šalin, šeto ne! nes parašyta: Viešpatį, savo Dievą, tegarbinsi ir jam vienam tetarnausi. Po to velnias paliko jį; štai, prisiartino angelai ir tarnavo jąm.

LIETUVIŲ KATALIKIŲ MOTERŲ DRAUGIJOS SUSIRINKIMAS šaukiamas šį sekmadienį, vasario m. 26 d. pusiau ketvirtą val. popiet, Villa Zelinos mokykloj.

LIETUVIŠKA DAINA RADIO BANGOMIS

L. K. Bendruomenė kovo m. 19 d. organizuoja lietuviškos dainos valandą per radio «Excelsior», nuo 8 ligi 9 val. vakaro. Bus transliuojama iš São Paulo Kūrijos salės. Ruošiamam dainų koncerte yra pakviesti dalyvauti ir kiti kolonijos chorai.

FOTO SCHMIDT

Atlieką įvairiausius foto srities darbus. Vyksta į namus.

Senų paveikslų atnaujinimas. Paveikslų didinimas.

Vestuvių nuotraukos prie šv. Antano altoriaus.

RUA SILVA TELLES, 5
(netoli šv. Antano bažnyčios)

DARŽAI ISSIMOKĖTINAI

500 metrų nuo stoties Carvalho de Araujo, suburbio Central do Brasil, C.A.C.I. skirsto ir parduoda už mažą įsimokėjimo mokęsti didelį daržą — chacaras— kur yra tūkstančiai šių medžių: Pereiras, Videiras, Abacateiras, Jaboticabeiras, Laranjeiras ir daugel kitų vaismedžių. Išsimokėtinai parduodamas geras namas ir kiti pastatai su žemės sklypais. Dalis daržų su geru malkų miškų, kurį galima parduoti po 500 reisų metrą. Traukiniai išeinas iš stoties Norte: 7,54, 9,05; 10,04; 11,10; 12,14; 14,30.

Raštinė: Rua São Bento 17, Tel. 2-7549, S. Paulo. Sekmadieniais: teirautis prieš stotį Carvalho de Araujo krautuvėje pas ANTONIO KIRSTEN.

Istatymai Svetimšaliams

Informacijų Agencia, įsisteigusi Rua José Bonifacio, 390, sobre-loja, sala K, praneša savo klientų ir bendrai visuomenės žiniai, kad šiomis dienomis perkėlė savo raštinę iš minėtosios gatvės į Rua dos Gusmões, 324 (arti Gabinete de Investigações), kur ir toliau atliks visus svetimšalių legalizacijos ir registracijos dokumentų sutvarkymo darbus. Taip pat priimama visoki dokumentai versti. Atidaryta nuo 8 val. iki 6 val. vakaro.

RUA DOS GUSMÕES, NR. 324 (ši gatvė prasideda arti Luz stoties).